

velfærdssamfundet skal udvikle sig. Det er vi med på fra Enhedslistens side. Vi mener, man skal have øjnene åbne for, at der er nogle signaler, der tyder på, at ikke alt, hvad der er velfærdssamfundets hensigt, nødvendigvis også er af det gode. Der kommer ikke det gode ud af det, som er hensigten.

For lige at nævne topmødet, som også den socialdemokratiske ordfører og SF var inde på, så mener vi, at det selvfølgelig er udmærket, at man fra regeringens side har lavet et udspil om gældsafvikling, men hvis man skal snakke om en opfølgning af topmødet også i Danmark, er man altså nødt til at se på de handelsaftaler, som Danmark og den vestlige verden har med udviklingslandene.

Det er jo omdrejningspunktet for, at de kan have et liv og en fornuftig produktion, efter at vi har eftergivet gælden. Altså én ting er, at man fjerner gælden, men hvis vi ikke i vores relationer til udviklingslandene indbygger muligheder for, at de kan forsyne sig selv og sælge de varer, de producerer, til en rimelig pris til os samt få vores varer til en rimelig pris, vil vi endnu en gang låse dem fast, og så må vi om et par år endnu en gang sige: Det var så det. Nu er de gældsat igen.

Jeg mener også, det er vigtigt, når man diskuterer velfærd og velfærdssamfundet, at man prøver at se på demokratisiden, at man også har øjnene åbne for, at der er en stigende tendens til klager over velfærdssamfundet, bl.a. fordi folk ikke føler, at de får de ting, de har behov for, som de mener at have krav på, eller at der er rimelige muligheder for at klage eller komme til orde med de problemer, de har.

Jeg synes, det er vigtigt, at vi tænker på det og indbygger nogle demokratiske muligheder for, at folk kan reagere imod de ting, som de finder urimelige. Der skal f.eks. være ankemuligheder; på børneområdet skal der være en børneombudsmand, sådan som vi fra Enhedslistens side har foreslået, og kommunerne skal lave muligheder for, at arbejdsløse og andre kan lave selvstyrende produktionsenheder, hvor de producerer for at opfylde nogle lokale behov, der kan være i et område eller i en by, uden at man lægger dem hindringer i vejen, sådan som det er i dag, hvor de reelt ikke kan gøre det.

Alt i alt må vi sige, at der er nogle muligheder for en videreudvikling af det velfærdssamfund, vi har. Vi synes, at man bør tage det seriøst op, og vi er egentlig lidt skuffede over, at man fra både Socialdemokratiets, De Radikales og CD's

side har været så vage, kan man sige, i forhold til det her. Hvis man havde ønsket at gå videre i denne debat om velfærdsstatens udvikling, kunne man jo eventuelt selv have fremsat et dagsordensforslag, som løser de par småproblemer, man indtil videre har været i stand til at lægge på bordet. I stedet for stemmer man imod et dagsordensforslag, hvis substans man siger man er enig i, bortset fra at man har fundet et enkelt ord hist og pist, man har en fortolkning af, som muligvis godt kan siges at være lidt mærkelig.

Jeg synes, det er meget svagt, men jeg vil gerne sige, at vi altså fra Enhedslistens side støtter SF's dagsordensforslag, som vi synes er udmærket. Hvis det kunne vedtages, gav det i hvert fald et, skal vi sige, signal til ikke kun SF og Enhedslisten, men også til regeringen om at prøve at tage denne debat seriøst, så der kunne komme nogle forslag, der kunne tage noget af den kritik op, der bl.a. kommer fra befolkningen, af, hvordan velfærdssamfundet fungerer.

Til slut vil jeg sige, at det jo er meget tydeligt at se, at den vinkel, som V, K og Z kører ind på, er, at samtidig med, at de snakker meget om, at de skam går ind for velfærdssamfundet – bortset fra Fremskridtspartiet, som man må sige er meget entydigt, den ros skal det have, men Venstre og De Konservative bruger ordene – handler alt, hvad de i øvrigt udtaler sig om, om at sikre det private erhvervsliv nogle bedre eksistensbetingelser. De er overbeviste, og det er jo sådan set ærligt nok, om, at man kan få 800.000 eller 1,1 millioner i arbejde, hvis bare man giver nogle flere fradrag. Hvis bare man giver nogle flere tilskud til det private erhvervsliv, hvis bare de får et tagselvord, skal det søreme nok gå godt.

Det er vi helt uenige i fra Enhedslistens side, men ikke sådan at vi mener, at der ikke skal være et erhvervsliv og ikke skal være en produktion; det kunne de måske godt mistænke os for. Det mener vi ikke, men vi mener altså, at både Venstre og De Konservative har en alt, alt for rosenrød opfattelse af, hvad det private erhvervsliv faktisk er i stand til at klare, og hvad det har været i stand til at klare også under en KV-regering igennem 10 år. Det var faktisk i den periode, at arbejdsløsheden steg.

Erhard Jakobsen (CD):

Må jeg begynde med at sige, at jeg synes, at den redegørelse, vi fik fra statsministeren og fra den fungerende socialminister, klart og tydeligt